

(Ne)bezpečné správy: sexting v životoch mladých

Erika Spiššáková- školská psychologička na základnej škole, aktuálne aj učiteľka prvákov z prostredia generačnej chudoby a spoluzakladateľka OZ Detstvo deťom, ktoré prevádzkuje rodičovské centrum pre maloletých a mladistvých rodičov a rodičov z prostredia generačnej chudoby

Výskum z roku 2023, medzi deťmi 11-17 rokov, preukázal, že 63% detí a dospievajúcich videlo za posledný rok sexuálne obsahy, 32% dostalo nejakú sexuálnu správu a 11% detí a dospievajúcich poslalo správu so sexuálnym obsahom.

SEXTING

- sexuálne ladená komunikácia v kyberpriestore, výmena/zasielanie sexuálnych správ, videí a fotografií.
- Zdieľanie vlastných intímnych fotografií, videí alebo správ s erotickým obsahom v digitálnom priestore (mobil, internet, sociálne siete...)

GROOMING

- Grooming je činnosť, pri ktorej sa niekto spriatelí a vybuduje si citový vzťah s dieťaťom/ mladým človekom, aby získal jeho dôveru so zámerom sexuálneho zneužívania alebo vydierania. Môže prerásť až do snahy o stretnutie s dieťaťom.

Prečo mladí zdieľajú intímne obsahy?

- Upútanie pozornosti, nadviazanie vzťahu, flirt
- U chlapcov aj rola hormónov a psychických vplyvov podmienená túžbou po potvrdení mužnosti
- Mať v telefóne nahú fotku osoby s ktorou majú vzťah je „vizitkou“ ich sexuálnej aktivity
- Zvedavosť, objavovanie vlastnej sexuality
- Túžba po ocenení, uznaní, sebaaprezentácia
- Posilnenie sebavedomia (potvrdenie vlastnej atraktivity)
- „Zábava“, udržanie priateľstva
- Sexting ako súčasť romantických vzťahov (upútanie, flirt, vzrušenie)
- „Výmena“ (odpoveď na sexy fotky)
- Potlačenie nudy
- Produkt sociálneho tlaku (spolužiaci, partner)
- Nástroj pomsty (vydieranie dieťaťa, pomsta „ex“)

„Protože jsem chtěl...“
„Aby mi poslala taky..“
„Výměna fotek“ „Chtěl jsem se zalíbit...“
„Protože se za sebe nestydím...“
„Bylo to pro moji holku, nikam to nedávala...“
„Bylo to pro přítele...“
„Je to můj kluk, tak proč ne?“
„Machroval jsem svalama před nějakou kočkou.“
„Byl jsem „Nestydím se za sebe.“
nadržený“ „Byl to velice dobrý kamarád, než jsem zjistila,
že se skrýval pod jiným jménem a fotkou!“
„Chtěl jsem jí ho ukázat...“ „Poslal mi taky fotografii..“

Riziká sextingu:

- **Digitálna stopa**
- Materiál môže byť zneužitý na vydieranie
- Kyberšikanovanie, obťažovanie
- Poškodenie povesti dotknutej osoby
- Možné zneužitie materiálu na pornostránkach
- Falošné profily a šírenie materiálov
- Dodatočná úprava materiálov na iné účely
- **Intímny materiál medzi deťmi mladšími ako 18 rokov môže byť považovaný za detskú pornografiu!**
- Strata spoločenskej prestíže a úcty k sebe samému (psychická a emocionálna úzkosť, samovražedné sklony...)

Legislatíva:

- nebezpečné prenasledovanie, tzv. stalking (§ 360a Trestného zákona),
- vydieranie (§ 189 Trestného zákona),
- nátlak (§ 192 Trestného zákona),
- sexuálne zneužívanie (§ 201, § 201a, § 201b Trestného zákona),
- ohováranie (§ 373 Trestného zákona),
- poškodzovanie cudzích práv (§ 376 Trestného zákona),
- detská pornografia – výroba (§ 368 Trestného zákona),
- detská pornografia – rozširovanie (§ 369 Trestného zákona),
- detská pornografia – prechovávanie a účasť na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona),
- ohrožovanie mravnosti (§ 371, § 372 Trestného zákona),
- ohrožovanie mravnej výchovy mládeže (§ 211 Trestného zákona).

Čo s tým? Riešenia a prevencia:

- Hovoriť o týchto témach v momente keď dieťa dostane do rúk mobilný telefón, či počítač
- Osveta a vzdelávanie (detí aj rodičov)
- Právne povedomie (široko zamerané- ochrana údajov, identita, šírenie hoaxov, nevhodné komentáre...)
- Vzťahová a sexuálna výchova (aj peer to peer skupiny)

- Koordinované úsilie škôl, rodičov, detí, ďalších inštitúcií.
- Cieľom nie je zakazovať online priestor, ale minimalizovať riziká
- Už vzniknuté situácie dokumentovať (screenshot) a riešiť s políciou
- Funkčné, dobre cielené a viditeľné kampane (ČR: ESET- To nevymažeš, SR: Ovce)
- <http://sk.sheep.live.eu/fairytales/bez-kozusteka>
- https://www.youtube.com/watch?v=_qCx_rEZPGU

Ako o „tom“ hovoriť?

- Vytvorenie bezpečného a podporujúceho prostredia pre rozhovory s deťmi v akomkoľvek smere
- Otvorená komunikácia (dôvera), neodsudzujúce rozhovory, počúvanie, empatia
- Nastavenie funkčných, obojstranne prijateľných pravidiel pohybu v digitálnom svete
- Poznať svoje práva- udelenie súhlasu na zverejnenie svojich vyobrazení
- Hovoriť o digitálnej bezpečnosti
- Spolupráca rodič+ odborníci (školský psychológ...)

Pár slov priamo k mladým:

- Najbezpečnejšie je nikdy sa nefotografovať a sext nezdieľať
- Nikdy nefotografujte a neposielajte svoje intímne fotografie pod tlakom, ani osobe, na ktorej vám záleží
- Ak vás neznáma osoba požiada o odhaľujúcu fotografiu, môže ísť o podvod, ktorý by mohol viesť k ďalším požiadavkám a hrozbám; neodpovedajte a uvedenú situáciu oznámte rodičom, alebo nahláste na políciu; môže to byť zločinec, ktorý zneužil iných ľudí, takže varovaním orgánov činných v trestnom konaní pomáhate ostatným
- Ak sext pochádza od priateľa alebo niekoho, koho poznáte, musí sa niekto s týmto priateľom rozprávať, aby si bol vedomý možných škodlivých následkov; vlastne robíte priateľovi veľkú láskavosť kvôli vážnym problémom, ktoré sa môžu vyskytnúť, ak sa do toho zapojí polícia.

Kde nájsť pomoc?

Krízová linka pomoci

– nonstop, anonymná a bezplatná linka pomoci pre ľudí v kríze v súvislosti s COVID-19

Poskytuje pomoc prostredníctvom: telefónu (0800 500 333)

chatu (nonstop)

emailu (poradna@ipcko.sk)

videa (každý deň od 9:00 do 19:00)

IPčko.sk

– internetová linka dôvery pre mladých ľudí

Poskytuje pomoc prostredníctvom: chatu (nonstop)

e-mailu (poradna@ipcko.sk)

Dobrá linka

– internetová linka dôvery pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením

Poskytuje pomoc prostredníctvom: chatu (pracovné dni od 15:00 do 20:00)

e-mailu (poradna@dobralinka.sk)

videoporadenstva (utorok a
štvrtok od 15:00 do 20:00)

Linka detskej istoty

- linka pomoci pre deti a mládež -
116 111

- linka pre hľadané a sexuálne
zneužívané deti - 116 000

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (116 111 a 116 000 - non-
stop, bezplatne, anonymne)

chatu (každý deň od 18:00 do
22:00)

e-mailu (potrebujem@pomoc.sk)

Linka detskej dôvery

- telefonická a internetová
poradňa pre deti a rodičov

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (0907 401 749 -

pracovné dni od 8:00 do 20:00)

e-mailu (odkazy@linkadeti.sk)

chatu (pracovný deň od 14:00 do
19:00)

skype ([linkadeti](https://www.skype.com))

Linka dôvery Nezábudka

- telefonická linka dôvery pre
dospelých

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (0800 800 566)

Viac ako ni(c)k

- národná linka na pomoc deťom v
ohrození

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
chatu (nonstop)

e-mailu

(pomoc@viacakonick.gov.sk)

Chuť žiť

- linka pomoci pre ľudí s poruchami
príjmu potravy a ich blízkych

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (0800 221 080 - po-ut:

14:00 - 20:00 ; str-pia: 10:00 -
16:00)

e-mailu (poradna@chutzit.sk)

Linka podpory pre učiteľov

- linka podpory pre pedagógov

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (0800 221 323 - po-pia:
15:00 - 18:00)

e-mailu ([linkapreucitelov@mpc-
edu.sk](mailto:linkapreucitelov@mpc-edu.sk))

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie

- telefonická linka pre ženy
zažívajúce násilie

Poskytuje pomoc prostredníctvom:
telefónu (0800 212 212- non-stop)

e-mailu

(linkaprezeny@ivpr.gov.sk)

ZDROJE:

<https://www.tonevymazes.cz/>
<https://www.sexting.cz/>
<https://e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/tiskoviny/159-bezpecne-chovani-na-internetu-pro-kluky-a-pro-holky-2022/file>
<https://e-bezpeci.cz/index.php/61-o-projektu-1/4183-materialy-pro-pedagogy-rodice-a-verejnost>
<https://nebudobet.cz/sexting/>
<https://www.krimi-plzen.cz/a/sexting-nebezpeci-pro-vase-deti/>
https://studiascientifica.ku.sk/wp-content/uploads/2024/08/04_niklova_ssf_3_2024.pdf
https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//prevencia/Pouzivanie_internetu_a_rizika_s_tym_spojene_u_ziakov_ZS_a_SS_2024_.pdf
<https://www.teraz.sk/slovensko/gp-sr-sexualne-nasilie-na-detoch-po/477124-clanok.html>
https://www.pdf.upol.cz/fileadmin/userdata/PdF/VaV/2019/odborne_seminare/PdF_Rizikove_sexualni_chovani_deti_na_internetu_sexting.pdf
https://www.vyskummladeze.sk/wp-content/uploads/2021/07/iuventa_studia_vyskyt_sextingu_2019.pdf
<https://nitra.sk/grooming-co-je-to-a-kto-je-ohrozeny/>
<http://sk.sheepalive.eu/fairytales/bez-kozusteka>
https://zive.aktuality.sk/clanok/YH2N7nU/ako-sa-rodicia-staraju-o-digitalnu-bezpecnost-deti-prieskum-priniesol-zaujimave-vysledky/#google_vignette
https://nks.gov.sk/wp-content/uploads/2025/MPST/vyskumna_sprava_2023-1.pdf?csrt=17333427097759527390